EVROPSKI PARLAMENT

2004 *2009*

Odbor za zunanje zadeve

2004/2214(INI)

21.4.2005

MNENJE

Odbora za zunanje zadeve

za Odbor za državljanske svoboščine, pravosodje in notranje zadeve

o akcijskem načrtu EU za boj proti terorizmu
(2004/2214(INI))

Pripravljavec mnenja: Jaime Mayor Oreja

PA_NonLeg

POBUDE

Odbor za zunanje zadeve poziva Odbor za državljanske svoboščine, pravosodje in notranje zadeve, naj kot pristojni odbor v svoj predlog resolucije vključi naslednje pobude, z ozirom na to, da nikakor ni opravičila za terorizem:

1. Priporoča Svetu:

   a) ne le, da bi bilo treba boj proti terorizmu razumeti kot prednostno nalogo Unije in ključni del njenih zunanjih ukrepov v okviru Evropske varnostne strategije, ampak da je treba terorizem, natančneje terorizem radikalnih skupin, ki trdijo, da branijo islam, še posebej če temu dodajo še grožnjo širjenja orožja za množično uničevanje, razumeti kot glavni problem, s katerim se soočajo evropski državljani, in kot grožnjo demokraciji, vladavini prava, Listini temeljnih pravic Evropske unije in Ustanovni listini Združenih narodov;

   b) da to notranjo in zunanjo prednostno nalogo jasno poudari pri vseh odnosih s tretjimi državami;

   c) da upošteva raznolikost terorizma, vpletene organizacije ter države in nedržavne akterje, ki ga podpirajo, financirajo izvajajo za svoje lastne namene; dejstvo, da je terorizem nastajajoč in nepredvidljiv pojav s sebi lastnim specifičnim razumevanjem časa (to velja še zlasti za terorizem radikalnih skupin, ki trdijo, da branijo islam); ter nujno potrebo po tem, da Unija namesto reaktivne razvije proaktivno politiko za boj proti terorizmu;

   d) da sprejme osnovno načelo, da noben zunanji ukrep tako proti nedržavnemu terorizmu, kot tudi proti terorizmu, ki ga podpira ali izvaja država, ne more biti zares učinkovit, če ni podprt z resničnim prepričanjem in odločnostjo znotraj Unije ter s strani dobro informirane javnosti;

   e) da se spopade s terorizmom v vseh njegovih oblikah z vsemi sredstvi, ki so mu na voljo prek pravne države in Unije, ob popolnem spoštovanju človekovih pravic, z odpravljanjem skrajnosti in nestrpnosti, z razvijanjem izboljšanih instrumentov, usmerjenih k elementom, ki so značilni za vsako od različnih oblik terorizma, s pomočjo, kadar jo države potrebujejo, s strogim nadzorom nad vsemi nevarnimi snovmi in z zagotavljanjem potrebne zaščite žrtvam;

   f) da sprejme posebne ukrepe za boj proti vsem terorističnim organizacijam, pri čemer naj upošteva dejstvo, da ima vsaka svoje cilje, organizacijsko strukturo in način dela;

   g) da sprejme celovito in dolgoročno strategijo glede dejavnikov, ki prispevajo k radikalizaciji terorističnih dejavnosti in novačenju članov, ki bo združila vse dostopne politične instrumente Unije, vključno s politiko zunanjih ukrepov v celoti (SZVP, EPPR (Evropska perspektiva prostorskega razvoja), trgovina, razvojna pomoč itd.) kot tudi pomoč žrtvam, učinkovito sodelovanje pravosodnih in policijskih oblasti, boj proti revščini, preprečevanje sporov in krepitev spoštovanje temeljnih pravic in pravne države;

   h) da vztraja, da morajo vse tretje države popolnoma priznati obvezno pristojnost

Mednarodnega kazenskega sodišča, in da izjavi, da je terorizem zločin proti človeštvu, kateremu se, ko je to primerno, sodi pred Mednarodnim kazenskim sodiščem;

2. Predlaga, da se politiko Unije za boj proti terorizmu pri odnosih s tretjimi državami naredi bolj usklajeno in učinkovito z:

   a) okrepitvijo političnega dialoga o terorizmu z vsemi tretjimi državami;

   b) obravnavanjem zapletenega vprašanja boja proti podpiranju terorizma, vključno s spodbujanjem zmernih islamskih držav;

   c) dosledno uporabo protiteroristične klavzule, ki je sestavni del sporazumov s tretjimi državami;

   d) vzpostavitvijo medinstitucionalnih pravil vedenja za zunanje odnose EU, ki jih je predlagal Evropski parlament leta 2002;

   e) krepitvijo sodelovanja z mednarodnimi in regionalnimi organizacijami, ki imajo ključno vlogo pri ohranjanju miru in varnosti v svetu, kot so na primer Združeni narodi (zlasti Varnostni svet in njihov Protiteroristični odbor), OVSE ter Svet Evrope in NATO;

   f) spodbujanjem strogega in učinkovitega globalnega izvajanja Resolucije Varnostnega sveta ZN 1540 (2004), da se prepreči nedržavnim akterjem in državam, ki niso podpisnice Pogodbe o neširjenju jedrskega orožja, pridobitev jedrskega, kemičnega ali biološkega orožja, in sodelovanje z Varnostnim odborom Sveta, ustanovljenim v skladu s to resolucijo;

   g) izboljšanjem učinkovitosti na področjih izmenjave podatkov o sumih terorističnih dejavnostih, sodelovanja za boj proti financiranju terorizma in odziv v nujnih primerih na dejanja terorizma; sprejeti je treba zlasti posebne ukrepe za zagotovitev večjega medsebojnega delovanja med Europolom, Interpolom in Eurojustom, za dosego boljšega nadzora nad eksteritorialnimi prenosi denarja in za izboljšanje učinkovitosti pri odkrivanju/preprečevanju povezav med terorizmom in drugimi oblikami organiziranega kriminala;

   h) učinkovito podporo uvedbi protiteroristične strategije, ki jo zagovarja generalni sekretar Združenih narodov v svojem poročilu z dne 21 marca 2005, „V večji svobodi: proti razvoju, varnosti in človekovim pravicam za vse“,katerega namen je odvrniti ljudi od terorizma ali podpiranja terorizma, preprečiti teroristom dostop do finančnih sredstev in materialov, odvrniti države od finančnega podpiranja terorizma, razviti sposobnost držav za zmago nad terorizmom in ščititi človekove pravice – strategija, ki mora temeljiti na strogem spoštovanju vladavine prava, splošnem spoštovanju človekovih pravic in opredelitvah 'grožnje' in 'terorizma', kot sta podprti v tem poročilu;

   i) podpisom in ratifikacijo dvanajstih obstoječih mednarodnih protiterorističnih sporazumov s strani vseh držav članic in EU same; sprejetjem osmih posebnih priporočil v zvezi s financiranjem terorizma, ki jih je pripravila OECD; ter s prošnjo, da vse tretje države, s katerimi ima Unija kakršne koli odnose, storijo isto;

j) izpolnjevanjem priporočil iz poročila Visokega odbora v zvezi s strogim nadzorom zalog jedrskih, radioaktivnih, kemičnih in bioloških snovi ter gradnjo močnih sistemov javnega zdravstva, saj si, kot navaja Evropska varnostna strategija, nekatere teroristične skupine prizadevajo povzročiti številne žrtve;

k) izvajanjem Deklaracije o boju proti terorizmu iz leta 2004, ki so jo sprejele EU in ZDA;

3. Priporoča, da se poveča stabilnost zunaj Unije z uporabo vseh instrumentov in sredstev, ki jih ima Unija na voljo pri izvajanju zunanjih ukrepov, vključno s:

a) podporo strategiji pomoči, ki jo je razvila Komisija za pomoč tretjim državam pri soočanju z grožnjo terorizma. Ta strategija se že izvaja prek programov, kot so CARDS, TACIS, MEDA itd.;

b) izvajanjem te strategije na vseh področjih zunanjih ukrepov Unije (kot se je zgodilo pred kratkim na področjih iz akcijskih načrtov Evropske sosedske politike, ki se nanašajo na terorizem) in pri vseh večjih programih razvojne pomoči;

c) pogostejšo uporabo civilnih in vojaških mehanizmov za hitro posredovanje;

d) ustanovitvijo Evropskega urada za pomoč žrtvam terorizma v obliki upravne enote v okviru Komisije, ki bo referenčna in kontaktna točka za evropske državljane, katerih temeljne pravice so bile prekršene zaradi teroristične grožnje, ki visi nad Evropo in ostalim svetom;

e) ustanovitvijo podobnega urada v okviru nove protiteroristične strategije ZN, katerega cilj bo zagotavljati pomoč vsem žrtvam terorizma, ne glede na to, od kod prihajajo;

f) imenovanje Mednarodnega dneva žrtev terorizma;

4. Priporoča, da se priložnosti, ki jih zagotavlja Evropska ustava, od zdaj naprej uporabljajo za razvoj pobud, kot so:

a) takojšnje sprejetje načrtov ukrepov ob nepredvidljivih dogodkih za izvajanje (v zvezi s preprečevanjem groženj, kot tudi zagotavljanjem pomoči v primeru terorističnega napada) solidarnostne klavzule o vzajemni pomoči za preprečitev terorističnih groženj ali napadov, v skladu s členom I-43 Ustave;

b) kadar je potrebno, uporaba posebnih policijskih in/ali vojaških operacij v okviru Evropske varnostne in obrambne politike (EVOP) kot sestavnega dela reakcije Unije na terorizem;

c) prilagoditev stalnega strukturiranega sodelovanja in „bojnih enot“ iz Protokola 23 za izpolnjevanje novih nalog, kar pomeni tudi popravljanje pomanjkljivosti sistemov C4 ISR (poveljevanje, nadzor, komunikacije, računalništvo, obveščanje, opazovanje in zbiranje obveščevalnih podatkov);

d) določitev jasnih meril za uporabo sile, ki bodo upoštevala priporočila generalnega sekretarja Združenih narodov v poročilu z dne 21. marca 2005 in prvotno vlogo Varnostnega sveta ZN pri prizadevanjih za kolektivno varnost, njeno ohranitev in obnovitev;

5. V zvezi institucijami in proračunom priporoča, da Svet:

   a) pripravi medinstitucionalni sporazum, ki bo presegal zgolj na pristojnosti temelječe dojemanje terorizma ter izpolnil vrzeli med različnimi pobudami držav, Skupnosti in Unije z uporabo praktičnih ukrepov, kot so tisti, ki jih predlaga poskusni projekt za boj proti terorizmu radikalnih skupin, ki trdijo, da branijo islam, kot ga je nedavno odobril Evropski parlament v okviru trenutnega proračunskega postopka;

   b) spodbudi okrepljeno sodelovanje pri izmenjavi podatkov in sodelovanje na področju obveščanja med policijskimi in carinskimi organi držav članic ter Europolom in Eurojustom;

   c) zagotovi, da bo Evropski parlament tesno vključen v proces izvajanja solidarnostne klavzule iz člena III-329 Ustave, tudi v primerih, ko bodo imele sprejete odločitve posledice za EVOP;

   d) zagotovi, da se bo Evropski parlament redno obveščalo o napredku na tem področju ter da se ga bo obveščalo in se posvetovalo z njim v primeru večjega terorističnega napada, če bo treba, prek posebnega odbora, kot je predviden v medinstitucionalnem sporazumu z dne 20. novembra 2002;

   e) preuči, ali bi se skupne stroške za vse bodoče protiteroristične operacije v okviru EVOP plačevalo iz proračuna Skupnosti;

6. nadvse poudarja pomembnost svojega lastnega prispevka k boju proti terorizmu; zato poziva svoja odbora za zunanje zadeve ter za državljanske svoboščine, pravosodje in notranje zadeve, da poiščeta primeren postopek za pripravo priporočil o tej temi, namenjenih Svetu in Komisiji; s tem v zvezi poziva Svet, naj obvešča odbor za zunanje zadeve ter odbor za državljanske svoboščine, pravosodje in notranje zadeve in se z njima posvetuje o rednem posodabljanju skupnega stališča Sveta 2001/931/SZVP z dne 27. decembra 2001 o uporabi posebnih ukrepov za boj proti terorizmu (seznam terorističnih skupin in organizacij), ob upoštevanju dogajanja od leta 2001 naprej; v zvezi s tem pozdravlja pozitivno reakcijo luksemburškega predsedstva.

POSTOPEK

Naslov	Akcijski načrt EU za boj proti terorizmu
Št. postopka	2004/2214(INI)
Pristojni odbor	LIBE
Odbori, zaprošeni za mnenje Datum razglasitve na zasedanju	AFET 28.10.2004
Okrepljeno sodelovanje	
Poročevalec(-ka) Datum imenovanja	Jaime Mayor Oreja 10.11.2004
Obravnava v odboru	16.3.2005 19.4.2005
Datum sprejetja	20.4.2005
Izid končnega glasovanja	za: 47 proti: 8 vzdržani: 4
Poslanci, navzoči pri končnem glasovanju	Angelika Beer, Monika Beňová, André Brie, Elmar Brok, Simon Coveney, Véronique De Keyser, Maciej Marian Giertych, Alfred Gomolka, Richard Howitt, Toomas Hendrik Ilves, Jelko Kacin, Ioannis Kasoulides, Bogdan Klich, Helmut Kuhne, Joost Lagendijk, Vytautas Landsbergis, Cecilia Malmström, Emilio Menéndez del Valle, Willy Meyer Pleite, Francisco José Millán Mon, Annemie Neyts-Uyttebroeck, Baroness Nicholson of Winterbourne, Vural Öger, Cem Özdemir, João de Deus Pinheiro, Mirosław Mariusz Piotrowski, Bernd Posselt, Poul Nyrup Rasmussen, Michel Rocard, Libor Rouček, José Ignacio Salafranca Sánchez-Neyra, Jacek Emil Saryusz-Wolski, György Schöpflin, Gitte Seeberg, Marek Maciej Siwiec, Ursula Stenzel, István Szent-Iványi, Antonio Tajani, Charles Tannock, Paavo Väyrynen, Inese Vaidere, Karl von Wogau, Luis Yañez-Barnuevo García, Josef Zieleniec
Namestniki, navzoči pri končnem glasovanju	Laima Liucija Andrikienė, Glyn Ford, Jaromír Kohlíček, Alexander Lambsdorff, Pasqualina Napoletano, Aloyzas Sakalas, Pierre Schapira, Inger Segelström
Namestniki (člen 178(2)), navzoči pri končnem glasovanju	Margrete Auken, María del Pilar Ayuso González, Salvador Garriga Polledo, Luis de Grandes Pascual, Cristina Gutiérrez-Cortines, Małgorzata Handzlik, Javier Moreno Sánchez